

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Fer[ia] V. Post Domin[icam] IV. Qvdrag[esimæ]

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

dulgentias Pontificias, alicui adhibeatur. Auferat quippe illa pœnas & supplicia, quæ in altera vita sustinenda sunt, sed per purgatorium applicata. Hoc est nempe quod Dominus insinuare volebat, dicens: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam.*

Sequimur te, bone Iesu, presso vestigio, omnique te humilitate præcurrem stipamus; grauatam iam sunt humeri nostri dura illa cruce pœnitentiæ, & jejuniis, quo eam ad montem vsque Caluariæ post te feramus. Tu modo vires suggere, tu animum adauge, tu perseverantiæ virtutem concede: in primis vero quoniam penitus cæcutiimus, & ita cæcutiimus, vt neque te nec nos ipsos, nec mundum ipsum cognoscere valeamus; reuella oculos, aufer graues illos catharos, vt te verum esse Deum, ac redemptorem, ac futurum iudicem agnoscere valeamus. Aufer nebulas & velamen, tu qui summus ophthalmicus es, vt mundum, eiusque vanitates, inanias, ineptiasque, fraudes & verusitas inspiciamus, ac simul nos ipsos, quid nimirum simus, vnde veniamus, & quo tendamus, agnoscamus. Et postquam, Domine, magnum illud miraculum nos sanando feceris, tum demum ad Natatoriam Siloe, ad Sacramenta nimirum tua, festinabimus: vbi cum magna lachrymarum abundantia omnes peccatorum nostrorum maculas elucimus, animæ super niuem dealbabitur, vt digna efficiantur, quæ te aliquando in superna felicitate, in qua te cum Angelis laudare concedetur, valeant contemplari. Amen.

FER. V. POST DOMIN. IV.
QVADRAG.

Partitio.

- I. De honore sepultura.
- II. De defuncto.
- III. De adolescentis defuncti resurrectione.

Ibat Iesus in ciuitatem qua vocatur Naim,

Et ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris sue. Luc. 7.

FIGVRA.

ELIAS Propheta Sareptam Sidoniorum cum venisset, diuina inuocata potentia, pauperulæ viduæ filium à mortuis suscitans, eum matri exultanti, & magna lætitiæ signa danti viuum reddidit. In Euangelio vero hodierno scriptum est, Dominum ac Redemptorem nostrum Iesum Naim ciuitati, quæ haud procul ab Hermo sita erat, appropinquantem, viduæ cuiusdam filium, qui terræ mandandus efferebatur, etiam à morte ad vitam reuocasse, ac matri viuentem reddidisse. O vere magnum miraculum. Eadem vtrobique circumstantiæ: illic fuit vidua, fuit & hic: vtrobique filius mortuus, & vtrobique ad vitam reuocatus: hoc vnum intererat discriminis, illic Eliam, hic vero Christum Iesum fuisse. Plura & ampliora mox audietis, vbi solitum sancti Pneumatis auxilium, gloriosissimæ virginis suffragia interponendo, fuerimus consecuti, quam proinde solita salutandi formula compellemus.

AVE MARIA.

Tradit Laetius ex sententia Platonis tria *Li. 3. in Plat.* iustitiæ genera esse, vnam quæ Deo, alteram quæ hominibus, tertiam quæ mortuis impenditur. Quo nihil aliud ille designare volebat, quam quemadmodum Deus adorandus, homines amandi, ita mortuos sepulchri honore afficiendos esse. Sunt hi namque vltimæ maximi, qui mortuis haberi possunt, honores. Præit mihi hic Tullius etiam Ethnicus: *Honor sepultura est maxi- Philip. 9.* mus, qui haberi in rituo potest. Et est mihi credite actus quidam iustitiæ & religionis, mortuorum corpora, quæ in hac vita templa quædam Spiritus Sancti, animæ sociæ, ac tantæ pietatis organa fuere, honore huiusmodi afficere. Explodis hoc hæretice, ac euillando huiusmodi versiculo nobis illudere soles.

Nec tumulum curo, sepelit natura sepultos.

Hoc

Hoc tu abusus, & superstitionis nomine appellare consueuisti, equidem singularem Dei punitionem esse cenfeo, honore sepulchri caruisse.

Ecce huius rei demonstrationem. Cum Deus Ioachim Iosæ regis Iuda filium graui-
Hier. 22. ter castigare decreuisset: non aliud supplicium intentauit, quam sepulchri se eum honore priuatum: *Sepultura asini sepelietis, putrefactus & proiectus extra portas.* fuit hæc quoque

punitio impiæ Iezabelis, quæ canes loco vespillonum habuit, & plateas loco tumuli:
4. Reg. 9. *Ei erunt carnes Iezabel sicut stercus super faciem terræ in agro Iezrael.* Nec est quod quis existimet, heri aut hodie sanctam hanc mortuorum sepeliendorum consuetudinem in usu esse cepisse: jam à duobus annorum milibus angelus Tobiam commendabat, quod Iudæos hinc inde per compita ab Assyrijs in captiuitate jugulatos, terræ clanculum mandaret, *Tob. 12.* *Quando orabas cum lachrymis, & sepelias mortuos.*

Laudatur quoque Abraham, quod iusta funeris vxoris suæ Saræ perfoluisset. *Gen. 23.* *Cum surrexisset, inquit scriptura, ab officio funeris: unde euidenter colligere est, egregie eam à viro cum pompa exequiisq; terræ mandatam.* Iacob quoque Patriarcha, cuiusque filius Ioseph, tanti vltimum hunc sepulturæ honorem fecere, vt in extremis constituti testamento decreuerint, ne filij ossa suã in barbara terra Egypti tumularent, sed eandem in terram Chanaan, vt in sepulchris patrum suorum conderentur, transferrent. David rex, audito Saul pralio fufum occisumque, à Galaaditis sepultum, legatos ad eisdem misit, qui immensas eius nomine gratias, ob honorem Sauli, cuiusque filio Ionathæ ac reliquis populi principibus exhibitum agerent, quod nimirum corpora eorum ex agris locisque desertis, ne à feris, & volucris disperperentur, collegissent, eaque sepulturæ mandassent. Magnis quoque laudibus effertur strenuus ille populi defensor Iudas Machabæus, quod milites suos, qui in bello cecidissent, honorifice sepeliri curarit, eorumque causa magnam auri vim Hierosolymam ad templum Domini miserit, quod pro animabus eorum offerretur.

2. Mach. 1.

Discipuli quoque Ioannis Baptistæ, cognito, magistrum capite truncatum, *Venerunt Matth. 11.* *& epulerunt corpus. & epulerunt illud.* Quis igitur sepulchri honorem iam recenter inuentum esse aut supersticiosum audebit asserere?

Cum ipse Dominus noster, Iesus Christus, Christus qui toto vitæ tempore honores fugerat, & Dominus contempserat, in stabulo nasci, in præsepio honore reclinari, in deserto degere, denique in cruce mori voluerat, magnifice tamen sepeliri voluerit: hinc Nicodemus & Ioseph ab Arimathia adeo in Euangelio celebrantur, *Matth. 27.* quod eum de cruce deposuerint, sindone munda inuoluerint, ac sepulchro è petra exciso, in quo nemo adhuc conditus fuerat, mandarint.

Vetus igitur & nouum testamentum honorem sepulchri laudat, celebrat & commendat: omnis namque eum antiquitas celebravit & coluit. seque erga mortuos semper benignam & propensam ostendit. Relictis porro, quæ ab antiquitate peti possent exemplis, ecce recens hodie nobis in Euangelio proponitur; cuius tanta fuisse pompa & frequentia describitur, vt similem in sacris literis legisse, vel audisse non meminerim. *Ecce defunctus efferebatur & magna turba cum eo:* omnes pene ciuitatis Naim in eolæ funus sequuntur, interfuit exequis ipsi Apostoli, Deum pro defuncto orantes, ipse quoque Dominus pompæ occurrit, & vt hanc magis magisque celebraret, luculentum hoc miraculum, mortuum ad vitam reuocando edidit: Primo de ipso defuncto, deinde de eiusdem resurrectione loquimur.

Quod ad primum igitur, historia hæc ab Scriptura *Ecce* incipit, quod vt plurimum magnum nunquam quid innere solet: nunquam enim particula hanc sacra scriptura vsurpat, nisi ad res ne *Ecce* vt magnas, nouas, & nunquam auditas significandas. *Ecce* vt magnum quid me illud Incarnationis Dominicæ mysterium ob oculos positurus, & populo annuntiaturus, in ipso principio *Ecce*, adhibet, *1. a. 7.* *Ecce, inquit, virgo concipiet & pariet filium.* Euangelista quoque de trium Magorum aduentu in urbem locuturus, *Ecce*, velut excubitor è aliquem in limine ponit: *Ecce Magi ab orient-*

orient-

orientis viderent. Eadem quoque ratione S. Lucas, magnus religionis Christianæ commentator, resurrectionem mortui describere volens, ab Ecce quoque eam exorditur. *Ecce defunctus efferebatur*; perinde ac si aperte voluisset dicere: Non hic Paralyticum ad piscinam membris suis restitui videbitis, non hæmorrhoidiam à sanguinis fluxu liberari, non Chananaeæ filiam à demone curari, non hic cæco nato lumen oculorum reddi, de quo heri audistis; sed mortuum ad vitam reuocari, omnium scilicet miraculorum maximum, quale nūquam fortasse vel vidistis, vel ab aliquo factum audiistis. Licet enim olim Elias & Elifæus mortuos ad vitam excitauerint, id precibus & orationibus ad Deum fufis contigit; at hic adolescentem solo Christi verbo & iussu, ad vitam redeuntem videbitis: *Adolescens, tibi dico, Surge*: deinde ij ipsi, quos Prophetæ à mortuis excitauerunt, adhuc domi iacebant; at hic iam conditus efferebatur. Quocirca *Ecce*.

Sed quam bene omnia hic coincidunt, quam egregia hic nobis referuntur mysteria? Heri de cæco nato verba fecimus, ac per eū, si tite recordor, peccatum originale, ac merito quiddē denotari diximus: quippe quod nos à primò natiuitatis die Dei visione priuat: hic vero mortuum habemus & defunctum per quem peccatū mortale designari existimo, quod animam occidat, ac trucidet, eiq; mortem afferat: Et sane mortuus hic vidua filius, qui terræ mandand⁹ effertur, peccatorē significat, qui Ecclesiæ filius est, quemque demones statim à peccato lethali commisso apud inferos sepeliendū efferrent, vt cum diuite olim Epulone egerūt, nisi Dei gratia, vt hodie hic Christus Dominus, ei occurreret, quæ eum ad vitam reuocaret. O paradoxa ac res inauditas! viuos inter mortuos censeri. Huo ades O Cosmophile: tuque effrenate ac dissolute iuuenule: siste paululum, est q̄ tibi dictum velim, quod cupiam nuntiari: putas forsità te in viuis agere, & eheu! mortuus es. Veritate ipsa, mihi crede, hoc est verius: verte omnes tete in partes, tripudia, quantum volueris, iacta te, quantum potueris, totas ludo, iocisq; transige noctes, discurre, euagare & concipe quidquid vales, si inde digressus

Tom. 1. Bessai Quadræ.

peccato lethifero vel minimo, intus fueris fauciatus, mortuus sine dubio es. & vnicū iā in tartaro pedem habes, nihilq; tibi vitæ reli. quū esse existima. Quid hoc? ipse Dominus testis: *anima quæ peccauerit ipsa morietur.* *Eccl. 18.*

Hinc optime mihi Dominus adolescenti illi, qui illum sequi volens, prius tamen confectum ætate parētem sepelire sibi vt liceret, veniam rogabat, respondisse visus est: *Sinite Egregius mortuos sepelire mortuos: quasi dixisset, Ne hoc tibi curæ sit adolescens, sine ab ijs qui iam in anima mortui sunt, sepeliri eos qui corpore sunt mortui. Quid est autem quod mors in corpore facit, quod peccatum in anima non faciat: illa scilicet corpus sensibus & agendi facultate priuat: hoc vero animam gratia, meritis, functionibusq; spiritus destituit. Hinc tradunt Philosophi, ac bene quidem, fulminis quoddam genus ad eo tenue & subtile reperiri, vt gladium vagina etiā illæsa permanente comminuat ac fundi faciat: corporis humani ossa frangat, pelle non tacta aut minimum læsa. Huiusmodi fulmen, peccatum lethale appellare possumus, quod nimirum animam occidit, & corpori parcat. Vnde Psalmographus: *ad nihilum redactus sum & nesciui: & alibi. Conturbata sunt omnia ossa mea, & anima mea turbata est.* Valde dicere vult: Ad eo animæ meæ regionē peccatum vastauit, ac destruit, vt omnia ossa, id est, præcipua animæ facultates, cōturbata sint, & loco mota. Aristoteles cum de morte ageret, eam *omnium terribilium terribilissimum* appellauit: sed multo maiori cum ratione mihi dicere liceat, Philosophe: *Omnium terribilium terribilissimum est peccatum.* ipsa enim mors non conceptus nisi vita nos priuat, sed peccatum præter vitā, de peccato etiam animam & Deum aufert. Fierine igitur potest infelix peccator, te diutius viuere, cum vita, anima, & Deo careas? Tanta Basilisci serpentis traditur esse virulētia, vt etiam visu interimat, solusq; eiusdem intuitus venenum videnri afferat: at lethale peccatum longe, mihi credite, lethalius est & virulentius, sola namq; eius cogitatio animæ perniciem affert. Hoc ipse Salomon cum perspectū haberet, nos omnes ad peccatū, nō secus atq; venenatæ aspidis, fugam inuitat dicens: *Tamquam à facie colubri fuge peccatum.* *Eccl. 11.**

Hhh Adis

Reg. 7.
Reg. 4.

Mortuus hic peccatorem denotat qui in peccato mortali viu.

Quid sit
peccatum
mortale.

Adsis hic igitur, occæcate peccator, qui tam facile in peccatum pro laboris, ac pœnitentiã agere de anno in annum differis, siste gradum, ac iuxta hũc mortuum pedẽ figito; vt tibi quid peccatum sit aperiam queq; supplicia promereatur. Proponas tibi velim ante oculos, quemadmodum Deus infinitum & summũ bonum est, ita quoq; peccatum infinite ac summe malũ dici posse: deinde ipsum peccatum adeo lethale ac mortiferum virus esse, vt animas quæ natura immortales sunt, morte afficiat. Quin etiam ipsum ligna quoddammodo, & fomitem esse, qui flammam infernalem semper foucat & æternam reddat.

Peccatum
diabolo
deformes
reddidit.

Vnde accidere putamus, dæmones adeo deformes tetros & horribiles factos, cum olim instar Angelorum & ipsi Angeli resplenderint? quis eos in tantam turpitudinem commutauit, aut adeo atro reddidit: anne fuligo & titiones tartarei? nequaquam: sed ipsum peccatum omnem illam turpitudinem arcessiuit, adeoque inamœnos visu effecit. Quenam igitur tua esse debet turpido, o homo, quata deformitas & inuentitas, cum tot anima tua peccatis redundet: dæmonibus ipsis multo, mihi crede turpior es: si enim vnicum peccatum mente & cogitatione sola comprehensum, tantam iis deformitatem potuit adducere, quantam, quæso, sexcenta & amplius tibi peccata allatura cæses?

Anima quæ
in peccato
mortali est
similis est
inferno.

Eheu infelix & miserande peccator, si oculos obnubilatos nõ haberes, si animæ statum peruideres; videres haud dubie iam in infernale quoddam barathrum esse commutatam: nihil enim est apud inferos, quod nõ in anima tua reperire est; ardet in ea ignis ille & flammæ concupiscentiæ, dæmonum môstra in ea stabulant, & sedem figunt, peccata, spissæ vmbre, ac Cymmeriæ tenebræ illic reperiuntur, passionum truculentæ furie habitant, veranis conscientiæ perpetuam sibi mansionem ibi delegit, qui eam semper rodit & exeruciat. continet denique illic blasphemiam & conuitia exaudiuntur: quid igitur hic deest, quo minus animam inferorum locum in se continere dicamus? Volue & reuolue tecum diligentius infelix anima, quam iniuriam sibi fieri crederet. Beatus aliquis, si beatitudine sua priuaretur, infernalib. flam-

mis adiudicandus: nihil, mihi credite, illi grauius aut tristius accidere posset, õ infelix, ac fatue peccator, hoc ipsum tibi malum peccatum parit. Expellit te nimirum cœlesti paradiso, non secus atq; Adamum olim terrestri: quin & æterna te beatitudine spoliât, teq; in profundam tartari abyssum decurbat.

Docetis Philosophi, ac vere quidem docetis, materiã omnis corruptionis esse principium; & plurima exinde axiomata cuditis: in primis quidquid à materia descendit, corruptioni obnoxium esse: deinde quidquid materiæ immixtum est, aut materiam ingreditur, corumpi, & alia huiusmodi. At multo melius si mecum doceretis peccatum omnis damnationis principium esse, à qua sententia infinita etiam axiomata formari possunt, scilicet: *Anima quæ peccauerit, ipsa morietur: & nihil conquinatum peccato intrabit in regnum cœlorum, aliq; sexcenta.* *Conceptus egregius de peccato mortali.*

Dicere de virtute solebat Cicero, tantam eius pulchritudinem ac splendorem esse, vt si oculis corporis cerni posset, mirabiles excitaret affectus, omneq; in amorem sui accederet: idem mihi de peccato, contrario licet effectu, dicere licet, tantũ in eo scilicet turpitudinis, ac terroris delitescere, vt si animi oculis videri posset, omnes omnino mortales in sui odium execrationemq; excitaret, & totus id orbis velut pestem certissimam ac terribissimum exitium abhorreret. *In Officiis.* *Et cœb. 11.* *Apoc. 11.* *tanquam à facie colubri,* peccatum fugite, velut monstrum id ipsum perhorrescite.

Næ ipsum peccatum monstrum terribissimum est, adeo informe & horrendũ, vt si tãta nobis fides esset, qua id cognoscere possimus, mille potius mortis genera perpeti, milleq; subire cruciatus, quam velleuissimum lethale crimẽ admittere mallems. Ipsi quin etiã Angeli & Sancti, qui modo in cœlis cõmorantur, tantopere peccatum exerantur, Angeliã vt si tis diceret Deus: *Necesse est Cherubim, pud inferos Patriarchæ, Apostoli, martyres mei, vnum torquerẽ, vt peccatum lethale cõmittatis, alioquin in infernale barathrũ perpetuis cruciandi igni- mium pec- bus estis deturbandi: Omnes procul dubio carum com- vnanimi voce responsuri essent: Quidquid mittere, tibi visum fuerit ð omine de nobis libere decerne, & nos, si lubet, in nihilũ potius redige,* *vt c.*

vt è nihilo produxisti, quã vt villo maiestatem tuam crimine offendamus, vt vllum aduersus te delictum committamus, aut rem adeo detestabilem perpetremus: & in infernalem nos potius voraginem detrude, nunquam inde egressuros. Multo namq; nobis futurum est antiquius, æternis apud inferos cruciatibus torqueri, æternisque flammis mancipari, quam te tam nefarie, tamque nequiter offendere. O vere diuinũ propositum! Idem omnino propositum fuit honestissima illius matronæ Sulannæ, quæ proposita hinc infamia, pudore, omnique adeo ignominia, illinc vero peccato, ignominiam potius, ac dedecus subire, lapidibus obrui, & crudelẽ, inf. mem ac nefandam mortẽ perpeti parata fuit, quam in adulterij peccatum consentire, dicens: *Angustia mihi sunt vniuersi, si enim egero, mors mihi est: si autem non egero, non effugiam manus vestras: sed melius est mihi absq; opere incidere in manus vestras quam peccare in conspectu Domini.* O sceminam omni commendatione dignissimam!

Dan. 5. **Q**uid fieri ne igitur, obfirmate peccator, potest; tam parum de peccato sollicitum viuere? vt non penitus ad eius vel memoriam timore contremiscas, & id ipsum committere exhorrescas; fieri ne potest securum te agere, ludere, ridere, ac tripudiarè, cum te mortuum ac Dei factum inimicum videas? cum cernas te Dei traditorẽ fuisse, aduersus maiestatem ac diuinitatẽ eius conspirasse? Hæc omnia si animum tuum non permouent, sili ce te ac petra durior, em, ferro & ære rigidior, & sensibus destitutum pronuntiabo.

Balthasar Regis Nabuchodonosoris filius manu in pariete mortis aduersus eum decretum & sententiam scribentis, visa, adeo consternatus est, vt quemadmodum facti libri scribunt, facies eius commutata sit, & compages tenum eius soluerentur, & genua eius ad se inuicem colliderentur. Te vero, ô prophane & obdurate peccator, cum peccatum in fronte tua sesquipedalibus litteris mortis sententiam ac damnationis decretum exarare videas, credine potest, intrinsecus non commoueri, aut præ metu non exalbescere: horrore non concuti, & si non timore, pudore saltem commoueri?

Manassies Rex admissio peccato, adeo coram diuina maiestate erubuit, vt vix oculos ad cælum sustollere præsumeret, dicens: *Nõ sum dignus videre altitudinem cæli.* Tanta quoque verecundia Dauidis Regis fuit, vt coram hominibus comparere vix ausus, gemens diceret: *Tota die verecundia mea contra me est, & confusio faciei meæ cooperuit me.* Hæc sunt igitur infortunia & exitia, Auditores, quæ nobis peccatum afferre, & effecta, quæ in anima operari solet, vt scilicet eam immortalem morti obnoxiam reddat.

Ecce defunctus efferebatur. Ecce pompa procedit, Iesus non vocatus eidem occurrit, vt aliquod miraculũ edat. Sequamur eum igitur, vt sic ad secundam concionis partem veniamus, videamusque ab eo hunc adolescentem ad vitam reuocari. Taceant omnes, ac linguis faueant loqui mortuo incipit dicens: *Adolescen, tibi dico surge.* Adolescentes calamistrati, qui in deliciis vestris sepulti stertitis, vosq; adolescentulæ quæ voluptatibus in dormitis, surgite in pedes, surgite, iubet Deus, ac penitentiam de peccatis vestris agite. O vberem mysteriorum campum!

Quatuor verbis, *Dixit & facta sunt,* cõdita est vniuersa hæc mundi machina: quatuor item verbis, *Verbũ caro factum est,* ipsum Incarnationis mysteriũ innixum est: quatuor quaternariorum verbis tremẽdum Eucharistiæ Sacramentum consecratur, *Hoc est corpus meum:* hic quoque per quatuor verba videas ad vitam adolescentem reuocari, *Adolescens tibi dico surge.* O vere mirabilem numerum quaternarium! ô quadraturam! ô cubum,

Hic igitur adolescẽs est, non deponatus, Adolescens aut decrepitu senex, nõ annis grauis, quem hic è præcinitia senectus mori coegit: nõ puer infans, quis ciuitatem quem mors in cunis oppresserit: sed adolescentis erat. Hic iuuenulus, in Aprili, in Vere, in flore ætatis constitutus. Filius item vnicus matris suæ honesto loco natus & è primoribus Ciuitatis: legitur namq; in Euangelij cõceptu. *Et magna turba ciuitatis cum illa,* ad cuius scilicet exequias tota pene ciuitas confluxerat. O mortem, crudelem nimium mortem! vere te cacam appellare possumus, quæ, nec diuitias, nec ætatẽ, aut conditiones mortaliũ intueris; vnde merito olim vates ille Venusin:

Hbb 2 Pallida

2. Paralip. 3.

Psalm. 41.

III.

Quæ visio numero

non lateat.

Horat. lib. 3. Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas.

Regumq; turres.

Vos vero matres an non vobis matris huius tristitiam, dolorem, angustias ac lamenta ob oculos ponitis? an non vobiscum ipsa penditis, quanta illa tristitia, vnico suo quem habebat filio amisso, affecta fuerit: vnico in qua filio orbata, mater illiberis, & diues absque haerede: Audite mihi querelas eius, ac spiria videor, ac muros ciuitatis eius lamentis percussos, hanc vocem emittere: **Quantis, quamq; grauib. infortuniis caput meum ob superi, inuoluistis: quot mihi dolores & aerumnas arcessuistis? ane reperiri aliqua in vniuerso orbe mater queat, que me patiendo superet, in qua tot, quot in me miseriam, calamitatis tela Deus eubravit? Vnica, cheu, proles mihi erat, vnica omnium facultatum haeres in qua domus inclinata recumbebat, miserę spes vna senectæ, presidium ac rerum columen mearum, & hunc ipsam mihi eripit, & quodam modo auellit Deus. Cur non, obsecro, ipsa precessi? Quin tu amara mors filium superstitem relinquendo, matrem non potius abstulisti? Itane te fili mi delictę meæ, suauium meum, corculum meum, vita, spes, atq; omnia mea mihi eripi, nullo vt vnquam die, posthac te mihi fas sit intueri. his crediderim lacrimis & vocib. orbatam hanc matrem aera fatigasse. Vos autem matres, an non matris huius miseret? vos vero adolefcetes, an non hinc mortem formidare discetis, q̄ memini omnino parcat,**

Nec imbellis iuuente

Poplicibus, rimido ve tergo.

Vos autem Christiani, hanc discatis velim nos semper ex hoc mundo a Deo euocari, quando optime intrinsecus in animo constituti sumus, & quando minimum damnationis periculum subest. Parvulum hunc eunus ad sese euocat: preuidet namq; fore eum, si longius vitę spatium concesserit, de salute periclitaturum. Hinc patremfamilias feliciter rebus suis incumbentem, ac laudabiliter viuentem in flore ætatis, ex hac vita tollit: auguratus fore, eum si vita diutius producat, a mundo inescatum, decipi adhuc & circumueniri posse. Hunc vero peccatorem e medijs fornicibus euocat, sinitque eum in pec-

Semper nos Deus hinc in optimo statu constitutos euocat.

cato mortali constitutum hinc emigrare. Sed cheu, Domine si sufficiens illi tempus & diutius spatium dedisses, vitam forsitan emendasset, ac penitentiam pro delictis egisset: Dicendum tamen est Deum in optimo vitę statu eum abstulisse: si namque longior ei in vita mora fuisset indulta, plura haud dubie peccata admisisset; ac grauius proinde iudicium sibi arcessens, grauiori apud inferos supplicio cruciandus fuisset. O immensam Dei misericordiam, ac benignitatem infinitam!

Hinc quoq; discamus oportet, Deum vitam nostram non annis aut diebus, sed meritis demeritisq; metiri. Nam veluti mundus propter hominem conditus est, eiusq; terminus ac finis, completus electorum & reprobatorum numerus, futurus est, id est, tam diu mundus subsistet, donec certus ille predestinatorum ac reiectorum numerus, que Deus constituit, fuerit completus. Ita de vnoquoq; nostrum dicendum est, vniuseuiusq; vitam, merita aut demerita loca termini habere præfixa: hoc est, eatenus hominem in hac vita agere, donec peccata virtutesq; eius completa sint. Atq; inde euenire puto quare plurimi in iuuentute moriantur, vitę cursum peccatis incidendo, quilibet paucillo vixerint tempore, innumera tamen peccata commiserunt. Docent hoc me literę sacre in quib. traditur, *Gen. 15.* Deum expectare nonnihil voluisse, ante quam sulphuream pluuiam in Gomorrhæos emitteret, donec sc. peccata eorum cõplerentur: *Nōdum completa sunt iniquitates Gomorrhæorum.* Quãobrem adolefcetes, si longa vitę tempora vobis exoptatis, ac diutiuscule vitã vultis protrahere, rarissime peccate: nã vt bene Poeta:

Cur multum peccas, si multum viuere curas?

Hinc interrogatus olim Thales, eequidnam difficile vidisset, optime mihi respondisse visus est, *Senem tyrannum.* vix enim quẽquam eorum canescere, aut ad extremam senectutem peruenire videas. Idem mihi de peccatore fas est dicere: vnum esse de rarissime contingentibus, peccatorem ad decrepitam ætatem pertinere: cum peccata ei vitę filum præcidant.

Referunt etiam naturalium rerum similes. Similiter, leonem non esse longeuum, quod mirum sit ferox & violentus: ita quoq; peccatorem

tozem assero diuturna vita non esse, quod vehementior sit, eiusque agendi ratio dissoluta nimium ac violenta.

Rex cum in regno arcem esse videt, quæ omnem circumcirca regionem diuexet, expilet vicinos, ac deprædetur omnia: idque veterani alicuius, ac profligati militis imperio, qui nec regem nec iustitiam metuat, prædonum in ea agmen & sicariorum foueat, qui excursions in agros vicinos agat, miserique agricolas exhauriant, prædæque immensas secum deferant. Rex, inquam, querelis ad aulam delatis statim mittit qui locum dedi petant, quod cum obsessi reculant, eundem tormentis & balistis quatit: at ubi videt sese nequidquam in eo oppugnando tempus terere, subterraneos cuniculos agit, itaque subitus muros puluere sulphureo agente, loco simul & prædone politur. Deus Rex ille Regum ac Dominatum Dominus idem omnino cum animab. præstat: Cum enim animam peccatricæ corpus adolescentis alicuius, veluti locum quendam munitum videt occupasse: in eoque spiritualium prædonum agmen collocasse, qui plurima hinc inde crudelitatis genera exercent, infinita peccata committat, adeo ut ad aulam cælestem querelæ de maleficiis perferantur: sepius eandem sanctis inspirationibus admonet, sese ut reddat, dicens, *Conuertimini ad me in toto corde vestro*: sed ubi sese hac nihil via videt proficere, infirmitatibus eam, tribulationibus, calamitatibus aliisque vitæ incommodis concutit: nam multa flagella peccatois. Vbi nec hac ratione res succedit, cuniculis agere instituit, ac terræ corporis suffodere, occultam quendam humorem subinducens, qui paulatim in immensum excrefcet, tandem hominem instar cuniculorum ad terram prosterbat, & ad tumulum deducat. Huius exemplum rei hodie in Euangelio legimus, ubi dicitur: *Adolescens tibi dico surge*: Ego sum qui dico, iubeo qui peccata deleo. *Ego Deus* / *quo faciendi, mei sunt exitus mortis*: ego qui ad cingulum potentie mee claves mortis & tartari gesto, *habens claves mortis & inferni*. Surge igitur, erige te, mihi obsequere: Ego sum qui Ionam de profundo pelagi liberaui, Danielem de lacu leonum, Lazarum de sepulchro viuentem eduxi, qui que mundum e nihilo condidi.

Surge igitur adolescens, surge, & quoniam miser, decideras, ut necesse fuerit surgere: in mortem scilicet, à qua non datur ad vitam reditus: nam à priuatione ad habitum non datur regressus. in peccatum quoque, in quod qui prolapsus fuerit, difficulter admodum exire potest, nisi Deus misericordia sua affulgeat: *Spiritus vadens & non rediens*, & pœne ad infernales abyssos, è quibus reuocare gradum & superas euadere ad auras nulli hæctenus concessum est, *in inferno enim nulla redemptio*. O graues casus, o profundos lapsus! Surge igitur quantocyus. Quid enim mirum, adolescentem hunc sub graui peccatorum onere fatiscentem concidisse: cum cælum quod adeo solidum ac firmum est, vnum Luciferi peccatum sustinere non potuerit, sed sub pedibus eius subsederit: Terra quoque aperta sit indignata, nec peccata Chore aut Abiron perferre valuerit. Christus quoque Redemptor noster, validus ille Atlas nostra delicta humeris portare volens, sub onere succubuerit, & sub eodem expiravit. Surge igitur modo infelix peccator è peccatorum tuorum cæno, surge deses & vecors: surge piger & negligens, Deoque melius, quam hæctenus fecisti obsequium exhibe.

Quam porro necesse est, Domine, ut à te subleuemur: omnes enim sub peccatorum onere fatiscentes prostrati iacemus, omnes velut mortui sumus, anima nostra omnem penitus sensum amisit, moueri nequit, & in extremis versatur. Graue namque illud peccatorum pondus eam oppressit, adeo ut sub onere gemat; numquam valens exsurgere, nisi tu misericordie illi ac benignitatis manum porrigas: iam composita est, & ad tumulum effertur, non extra ciuitatem Naim, sed extra mundum: demones adstant, ut eam terræ, dicere velim tartaro, mandent, tartaro inquam, Gaimi, Pharaonis, Abironis, diuitis epulonis, aliorumque, ac communi damnatorum sepulchro. Quamobrem, Domine, in occursum eius propera, miraculum hic ostende, resuscita, ac iustifica illam, vitam gratie tue quam amisit, eidem restitue, ut hodie adolescenti iuic reddidisti. Gemit enim & plorat misera illa mater Ecclesia, orat te ut filium eius à peccati morte ad vitam gratie reuoces.

Psal. 77.

Nullum est in mundo onus peccato grauius.

Iul. 1.
Psal. 77.Iul. 63.
Apoc. 1.
Iuan. 1.
Dan. 8.

noces. Nostras adhuc animas à mortuis excita, vt nemini nisi tibi soli viuentes, aliud nõ spirent, quam gloriam nominis tui in hoc seculo, & in altero beatitudinis æternæ fructuonem exspectant. Amen.

FER. VI. POST DOMIN. VI.
QVADRAG.

Partitio.

- I. De humana vita breuitate.
- II. De Lazaro infirmo.
- III. De Lazaro resuscitato.
- IV. De mortuo in peccandi consuetudine.

Erat quidam languens Lazarus à Bethania de castello Martha & Maria sororum eius. Ioann. 11.

FIGVRA.

4. Reg. 4.

SVnamitis illa mulier, extremo propter vnici filij mortem dolore affecta, ad pedes Elizæ prophetæ sese prosternens, ac lachrymis, lamentis, & fœmineo vlulatu aërem fatigans, ita eum permouit, vt filium importunitate victus, ad vitam reuocarit. Attollite oculos, Auditores. eosque in hodiernum Euangelium conijcite, & eandem pene rei seriẽ hic perspicietis: hoc namque loco duæ mulieres, duæ inquam sorores, fratris morte ingemiscens, Christi pedibus aduoluuntur, eumque precibus & lachrymis adeo permouent, vt earum postularis annuens, fratrem nouo quodam & inaudito modo ad vitam reuocarit. Quid vobis videtur? an non magnus hic vtriusque rei cõsensus & communio? illic mater pro filij, hic sorores pro fratris vita supplicat: illic Prophetam mortuum excitat, hic omnium Prophetarum Princeps. Illud vero discriminis subest, illic scilicet Elizæ discipulum & seruum, hic vero filium Dei vnigenitum miraculi patratorem esse, miraculi inquam, cui simile Christus nunquam edidisse legitur, quodque miris casibus redundat: in eo namque sepulchrum aperitur, insti-

ta dissoluuntur, saxum reuoluitur, ac mortui ad vitam reuocantur. plura audietis, si Spiritus Sancti auxilium inuocauerimus, & Angelorum hominumque reginam saluatione Gabriæ saluauerimus.

AVE MARIA.

Expostulare cum rerum omnium creatrice natura solitum ferunt Theophrastum Philosophum, quod longius vitæ spatium cornicibus & coruis quam hominibus dedisset. Magnus ille quoque natura arcanorum indagator Plinius, nostram ætatem cū animalium viuacitate comparans, eandem querelam renouauit, naturam dicens cæteris animantibus, soli vero homini nouercam extitisse. cum enim cornices ad quinque secula vitam producere, coruos ad nouem: ceruos ad mille annos viuere, Phœnicem vero ad bis mille, videret, inter tot vero hominum myriades vix vnum atque alterum repetiri, qui centesimum annum pertingat, naturam maximam hominibus iniuriam irrogasse dicebat.

Ac merito quidem mea sententia, Gentiles cum immitti illa & rigida nutrice ita expostularunt, quæ vix nos in luminis auras edidit, quin statim in ærumnarum calamitatumque pelagus demergat, nullaque data quiete, statim ad tumultum violenter etiam inuitos rapiat. Nulli eam melius aut aptius comparare queam. quæ matri Moysi, quæ filium jam tribus mensibus seruatum, regis tandem iussu obsecuta, fuscæ scirpeæ bitumine ac pice illitæ, impositum in profluentem, omnem maternum affectum exuens, deiecit: Natura ad huius imitationem, plena crudelitatis nos vix natos fluctibus vitæ huius imponit, e quibus nunquam, nisi cum ad mortem tendimus, egredi licet.

Imitatur ipsa quoque crudeliam illum Pharaonem regem Ægypti, qui omnes masculos Israelitarum iam recens natos occidi iussit, filias vero viuere permisit. Emulatur inquam hoc in genere crudelis illa & inhumana regina, ne dicam tyranna, dum homines jam natos ad mortem cogit, bestiis vero, quas filiabus assimilo, longa vitæ tempora concedit. A deo vt dicere verbo liceat, vitæ nostram breuissimam, imo merum nihil ac velut fumum esse,